

ת"פ 19982/12/17 - מדינת ישראל נגד נתי מיהרט, אלי קיינומו

בית המשפט המחוזי בבאר שבע
ת"פ 19982-12-17 מדינת ישראל נ' מיהרט ואח'

בפני השופטת דינה כהן
בעניין: מדינת ישראל

המאשימה

נגד

1.נתי מיהרט
2.אלי קיינומו (עציר)

הנאשמים

גזר דין

האישום והסדר הטיעון

1. הנאשמים הורשעו ביום 16.5.18, לאחר חזרה מכפירה ועל יסוד הודאתם בעובדות כתב אישום שתוקן במסגרת הסדר, בעבירה של הצתה, לפי סעיף 448(א) רישא לחוק העונשין, התשל"ז-1977.

2. על פי עובדות כתב האישום המתוקן, ביום 28.11.17 החליטו הנאשמים להצית חנות לממכר בגדים באשדוד. לשם ביצוע משימתם, סמוך לשעה 02:45 הצטיידו הנאשמים בחומר מאיץ בעירה מסוג בנזין. בהמשך, הגיעו הנאשמים אל החנות. הנאשמים שפכו את הבנזין מתחת לתריס החנות והציתו את הבנזין באמצעות מצת.

כתוצאה ממעשי הנאשמים, האש אחזה במדרגות החנות והחלה להתפשט כלפי מעלה לעבר רצפת קומת הגלריה. האש המשיכה להתפשט בחנות כולה.

בהמשך, כובתה הדלקה על ידי כוחות כיבוי האש.

בשל מעשי הנאשמים נגרם נזק לרשת החשמל בחנות וכן נשרפו המדרגות, תקרת העץ, ונגרם נזק לחנות בשל כניסת לוחמי האש לחנות, לשם כיבוי האש. שווי ראשוני של הנזק הוערך על ידי המתלוננת בסכום של כ-30,000 ₪.

במעשיהם המתוארים לעיל, שילחו הנאשמים בצוואת חדא אש במזיד בחנות.

3. במסגרת ההסדר, הופנו הנאשמים בהסכמה לשירות המבחן לצורך עריכת תסקירים לעונש בעניינם.

עמוד 1

צוין כי בשלב זה ההסדר לא כלל הסכמה לעונש.

יצוין כי במועד הצגת ההסדר, שני הנאשמים היו משוחררים בתנאים מגבילים. בהמשך, נעצר נאשם 2 עקב הפרת תנאי השחרור. לאחר שלב הטיעונים לעונש נקלט במסגרת טיפולית אולם נעצר מחדש עקב עזיבת המסגרת.

נאשם 1 - רקע ותסקירים

4. נאשם 1, כבן 19 וחודשיים במועד ביצוע העבירה, רווק.

באשר לנתוני עברו הפלילי, יצוין כי לחובת הנאשם רישום פלילי אחד, ללא הרשעה, מבית משפט לנוער באשדוד משנת 2015 בגין שתי עבירות מין משנת 2012, בגין הוטל על הנאשם צו מבחן לתקופה של 24 חודשים, התחייבות ופיצוי כספי (1/ת).

5. בעניינו הוגשו 4 תסקירים והדיונים נדחו מעת לעת, בעיקר על מנת לבחון את השתלבות הנאשם בהליך הטיפולי והגשת חוות דעת קרימינולוגית מטעמו.

התמונה המצטיירת מן התסקירים היא כי ממועד מעצרו ועד יולי 2019, התאפיינה התנהלות הנאשם בשיתוף פעולה עם גורמי הטיפול, לא בלי מורדות, אולם בחודש יולי 2019 חלה תפנית בעמדותיו של נאשם 1, שביטא עייפות מהימשכות ההליך הפלילי וביקש לסיים את הקשר עם שירות המבחן. להלן המידע מן התסקירים:

6. מתסקיר שירות המבחן מיום 13.9.18 עולה כי טרם מעצרו במסגרת הליך זה, התגורר בבית אמו ועבד בהובלות. מסקירת מהלך חייו עולים קשיים בתפקודו במסגרת בית הספר עד כי לא רכש קריאה וכתיבה במסגרת לימודיו ובגיל 12 לערך, מתוקף צו שניתן בהליך נזקקות ובהמשך בגין מעורבות פלילית, הועבר למעון נעול ושהה שם כ-6 שנים.

לאחר סיום שהותו במעון, חזר להתגורר בביתו, לא גויס לשירות צבאי והשתלב בתעסוקה עד למעצרו במסגרת הליך זה.

נאשם 1 מסר כי בהיותו בכיתה ב' החל להריח גז מזגנים ודבק מגע עד להיותו כבן 12, ובהמשך החל שימוש בסם מסוג "נייס גאי" ואף נהג לצרוך אלכוהול בכמות גבוהה אך הפסיק את השימוש במהלך שהותו במעון.

נאשם 1 תיאר בפני השירות את הקשר הטיפולי באופן חיובי ומסר כי למד על עצמו ועל ניהול יחסים בסביבתו, שיתף במצבו הרגשי והדבר סייע לו להקלה על תחושותיו. לדבריו, בתקופה האחרונה הוא מצוי בתהליך אישי של התבגרות ושינוי שבאים לידי ביטוי בשיפור יכולתו להקשבה ולבחינה עצמית, המסייעות לו לאיפוק ומיתון תגובותיו. נאשם 1 מסר לשירות כי אינו רואה עצמו משתייך לאוכלוסייה עוברת חוק בהמשך חייו וביטא שאיפות לקיום אורח חיים נורמטיבי הכולל תעסוקה.

בהתייחס לעבירת ההצתה, תיאר נאשם 1 בפני שירות המבחן כי לאור מצוקה כלכלית במשפחתו, שמע על הזדמנות לרווח כספי מהיר, יחד עם חברו, ובתמורה קיבלו על עצמם את ביצוע ההצתה, רכשו את הדלק אותו שפכו בפתח החנות, והציתו כפי שסוכם. נאשם 1 הוסיף כי הוא רואה את עצמו אחראי למעשה ולתוצאותיו. עם זאת, השירות התרשם מקושי להכיר בפגיעה ובנזק שגרם למתלוננת.

במסגרת הליך המעצר, הועמד נאשם 1 בפיקוח מעצר במסגרתו השתלב בקבוצה טיפולית. נאשם 1 הגיע באופן סדיר לקבוצה, ובמהלך השתתפותו בקבוצה חלה התקדמות ביכולתו לשתף במצבו ובלחצים איתם הוא מתמודד. נאשם 1 תיאר בפני השירות את השתתפותו בקבוצה באופן חיובי, תיאר כי הקפיד על הגעה למפגשים כנדרש ולתחושתו למד מהתנסויות ושיתוף של חברי הקבוצה.

השירות העריך כי קיים סיכון להישנות התנהגות עוברת חוק מצד נאשם 1.

בשים לב לגילו הצעיר של נאשם 1, התמדנו בקשר טיפולי במסגרת שירות המבחן והתרשמות השירות כי נאשם 1 יוכל להיתרם מליווי והכוונה במישורי חיים שונים לצורך רכישת כלים לניהול אורח חיים נורמטיבי הכולל התמודדות מיטיבה עם מצבי תסכול וקושי, שיפור יכולתו לבחינה עצמית, מעקב אחר השתלבותו בתעסוקה וסיוע רגשי, המליץ השירות להטיל על נאשם 1 צו מבחן למשך שנה, במהלכה תיבחן התאמתו להשתלב בקבוצה טיפולית בתחום האלימות ובתכנית ייעודית לצעירים לסיוע בניהול אורח חיים נורמטיבי.

השירות המליץ להימנע מהטלת מאסר בפועל על נאשם 1 ולהטיל עליו עונש שירוצה בדרך של עבודות שירות ככל שיימצא מתאים, וזאת לצד פיצוי כספי. זאת, מאחר שנאשם 1 מצוי היה בשלבים של גיבוש זהותו ובניית עתידו מבחינה אישית, מקצועית וחברתית, ועל מנת להרחיקו מסביבה עבריינית ולסייע בקבלת אורח חיים נורמטיבי.

7. בשיחת טלפון שערך השירות עם המתלוננת ציינה המתלוננת כי אין לה כל היכרות קודמת עם הנאשמים ושללה מקרים נוספים של איום מצדם כלפיה. המתלוננת תיארה כי ההצתה נחווה על ידה באופן טראומטי ומעורר חרדה וכי בעקבות זאת איבדה את מקור פרנסתה.

8. לבקשת נאשם 1, על מנת לאפשר להגנה להגיש חוות דעת קרימינולוגית, ובהסכמת הצדדים, נדחה הדיון בעניינם של שני הנאשמים. סופו של דבר, לא הוגשה חוות דעת קרימינולוגית אך הוגש תסקיר משלים בעניינו של נאשם 1.

9. בתסקיר משלים מיום 24.1.19 צוין כי נאשם 1 תיאר בפני השירות הקלה על כך שמקום מעצר הבית שונה לבית אמו אך תיאר גם תסכול וייאוש מהימשכות ההליך הפלילי ומעצר הבית והביע רצון לסיים את ההליך המשפטי אף אם ייגזר דינו לעונש של מאסר בפועל.

תחילה, מסר נאשם 1 לשירות כי בשלב זה הוא מעוניין להשתלב בקבוצה טיפולית רק אם ייגזר דינו קודם לכן. בהמשך, פנה נאשם 1 לשירות המבחן ומסר כי השתתפותו בקבוצות שונות במהלך השנים סייעה לו בתחומים שונים וכי גם כיום הוא יוכל להיתרם מהשתתפות בקבוצה ולכן הוא חוזר בו מדבריו ומעוניין להשתלב בקבוצה טיפולית במסגרת שירות המבחן.

השירות שב על המלצתו להטיל על נאשם 1 צו מבחן למשך שנה במהלכו ישתלב בתכנית ייעודית לצעירים לסיוע בניהול אורח חיים נורמטיבי וייבחנו מענים נוספים מותאמים לצרכיו.

הומלץ, בין היתר, להימנע מהטלת עונש מאסר בפועל על הנאשם ולהטיל עליו מאסר לריצוי בדרך של עבודות שירות ככל שיימצא מתאים, בשים לב להיותו מצוי בשלבים של גיבוש זהותו ובניית עתידו מבחינה אישית, מקצועית וחברתית ועל מנת להרחיקו מסביבה עבריינית ולסייע בקבלת אורח חיים נורמטיבי.

10. דיון שנקבע לטיעונים לעונש ליום 3.2.19, נדחה, בהסכמת הצדדים, לבקשת הסנגורית על מנת לאפשר לה איסוף מסמכים מהותיים שונים מתיק הנזקקות, לצורך השלמת היערכות לטיעונים לעונש.

11. לאחר ששירות המבחן קיבל מידע נוסף אודות נאשם 1 מגורמי טיפול שונים ומשירות המבחן לנוער, הוגש תסקיר משלים מעדכן נוסף מיום 19.3.19 לפיו, באשר להתנהלות הנאשם בעבר, מדו"ח עו"ס הפנימיה משנת 2016 אודות סיכום שהותו של נאשם 1 עלה כי נאשם 1 השתלב בלימודים במהלך שנת 2015 בבית ספר לשילוב מקצועי והמשיך שהותו במסגרת פנימייה. דווח על שיפור משמעותי מבחינה התנהגותית, רגשית, לימודית ומשפחתית. צוין כי לנאשם 1 מוטיבציה גבוהה, יכולות חברתיות גבוהות ותפקוד עצמאי. עוד צוין כי על אף מוטיבציה גבוהה לגיוס לצבא, נאשם 1 קיבל פטור ומכתב ערעור שהוגש בנושא נענה בשלילה, הוא התקבל לשירות לאומי, שבפועל, לא ביצע.

עוד במסגרת הקשר עם שירות המבחן, ביום 25.2.19 החל נאשם 1 השתתפותו בקבוצה טיפולית לצעירים. עד למועד כתיבת התסקיר התקיימו 4 מפגשים ונאשם 1 השתתף בשלושה מהם. צוין כי נאשם 1 השקיע מאמצים להשתלב בקבוצה ולבטא את עמדותיו לצד התעניינות בתכנים קבוצתיים, נטל חלק פעיל בשיח הקבוצתי וגילה עומק ובגרות נפשית. ההתרשמות הייתה שנאשם 1 הינו בעל יכולת להיתרם מהתהליך הטיפולי וכי קיים שיפור הדרגתי ומתמיד במצבו בסיוע גורמי טיפול.

לאור האמור, שב השירות על המלצתו להימנע מהטלת עונש מאסר בפועל על נאשם 1 ולהטיל עליו עונש מאסר לריצוי בדרך של עבודות שירות ככל שיימצא מתאים, לצד צו מבחן למשך שנה ופיצוי כספי.

12. בדיון מיום 1.4.19 הודיעו ב"כ הצדדים כי הגיעו להבנה דיונית ועתרו במשותף לכך שהדיון בעניינו ידחה ב-4 חודשים על מנת לבחון את התנהלות הנאשם במסגרת קבוצה טיפולית בה שולב. לאור זאת, נדחה הדיון בעניינו שוב ושירות המבחן הונחה להגיש תסקיר משלים נוסף.

13. מתסקיר משלים מיום 2.7.19 עולה כי חלה תפנית בעמדותיו של הנאשם. אמנם נאשם 1 השתלב

בקבוצה טיפולית לצעירים, אך הגיע ל-7 מפגשים מתוך 14, ולא הגיע למפגשי הסיום. לאחר שהשירות יצר עמו קשר, מסר כי הוא חולה אך לא הציג אישורים מתאימים.

צוין כי השירות התרשם מהמפגשים הראשונים כי ביכולתו של נאשם 1 להירתם מהליך קבוצתי טיפולי וכי על אף שלא הגיע ברציפות למפגשים, נטל חלק פעיל במפגשים שבהם נכח והיה חבר משמעותי בקבוצה.

בשיחה עם השירות מיום 4.6.19 מסר נאשם 1 כי לאור הימשכות ההליכים הפליליים, קשייו להימצא בתנאים מגבילים לאורך זמן ותחושות תסכול וייאוש שחש, הוא החליט שאינו מעוניין להמשיך את השתתפותו בקבוצה הטיפולית, הביע הסתייגות באשר לאפשרות שילובו בתכנית ייעודית לצעירים ומסר שהוא ער לאפשרות שישלח למאסר בפועל אך הוא מעדיף לסיים את ההליך המשפטי.

השירות התרשם כי נאשם 1 מתקשה ליצור קשר יציב ומתמשך, נוטה למעברים מהירים וקיצוניים בעמדותיו ומתקשה לשאת מורכבויות לאורך זמן ובשל כך הוא מתקשה לשאת את הקשר עם השירות לאורך זמן.

לאור כל האמור, נמנע השירות מהמלצה להמשיך הקשר עם נאשם 1. השירות הוסיף כי נאשם 1 מצוי בשלבים של גיבוש זהותו ועל מנת להרחיקו מסביבה עבריינית, המליץ השירות להימנע מהטלת מאסר בפועל על הנאשם ולהטיל עליו עונש מאסר לריצוי בדרך של עבודות שירות ככל שיימצא מתאים.

14. ב"כ הנאשם 1 עתרה להגיש מסמך נוסף בתמיכה לטיעוניה לעונש דו"ח סוציאלי בעניינו של נאשם 1, הנושא תאריך של חודש מאי 2014. הסנגורית ציינה כי המסמך הגיע לידיה לאחר שנמסר לה שתק הנזקקות בעניינו של נאשם 1 נגנז. הסנגורית הדגישה שמטרת ההגשה הינה להבהיר נסיבות אישיות נוספות בעניינו של נאשם 1 וכי למרות שצוין במסמך שנאשם 1 אובחן כבעל הנמכה קוגניטיבית היא אינה טוענת לסייג או לקרבה לסייג האחריות הפלילית אלא לכך שלנאשם 1 קיימת בעיה בשיקול הדעת.

לחילופין ציינה הסנגורית כי היא תבקש להגיש את פרוטוקול הדיון מהליך הנוער בבית המשפט השלום באשדוד בעניינו של נאשם 1.

ב"כ המאשימה התנגד להגשת המסמכים והדגיש שהסמכות לקביעת קיומה של הנמכה קוגניטיבית אינה נתונה לשירות המבחן ויש להוכיחה באמצעות חוות דעת מקצועית ולאחר שניתנת לצדדים הזדמנות לחקור את עורך חוות הדעת.

15. באשר למחלוקת הנוגעת למסמכים אלה, ניתן ללמוד אודות נתוני אישיותו של הנאשם אף מפרוטוקול הדיון של בית משפט השלום לנוער אשדוד (ת"פ 13-089-2720). ואילו באשר לדו"ח הסוציאלי שנערך על ידי קצינת המבחן לנוער בתאריך 20.5.14 והופנה לעו"ס לחוק הנוער אשדוד, לא מצאתי טעם מדוע להימנע מהתחשבות ברקע ובנתונים שהובאו על ידי קצינת המבחן לנוער, לאור הצהרת ב"כ הנאשם כי אינה טוענת לסייג או לקרבה לסייג והמסמכים מובאים כדי להאיר זוויות נוספות באישיותו

הדלה של הנאשם.

בדו"ח הסוציאלי הנרחב צוין, בין היתר, כי באבחון פסיכודיאגנוסטי משנת 2009 אובחן נאשם 1 ברמה אינטלקטואלית גבולית (IQ 75), בתחום המילולי צוין כי הוא מתפקד ברמה גבולית ובתחום הביצועי אובחן ברמה גבוהה יותר (82).

בהקשר לעבירה שביצע בהיותו נער, צוין כי להערכת השירות קיים ספק ביחס להבנתו את חומרת מעשי העבירה והפגיעה במתלוננת, על רקע היותו מונמך קוגניטיבית וכן על רקע מיומנויות חברתיות לוקות בחסר.

בית המשפט לנוער, בגמר הדין בעניינו של נאשם 1, הפנה לאבחון שנערך לנאשם 1 ולהתרשמות קצינת המבחן כמתואר לעיל.

נאשם 2- רקע ותסקירים

16. נאשם 2, כבן 20 ו-8 חודשים בעת ביצוע העבירה, רווק, נטול.

לחובת נאשם 2 רישום פלילי ללא הרשעה מבית המשפט לנוער בגין עבירה של גניבה, שבוצעה בשנת 2015.

17. תחילה, הדיונים בעניינו של נאשם 2 נדחו מעת לעת, על מנת שלא לפצל את משפטם של הנאשמים ונוכח ההליך הטיפולי שהחל נאשם 1. יוטעם כי במסגרת הליך המעצר, שוחרר נאשם 2 בתנאים מגבילים ובהמשך נעצר עד לתום ההליכים המשפטיים בשל הפרת התנאים המגבילים.

בחודש מאי 2019 הביע נאשם 2 רצון להשתלב בהליך טיפולי; בעניין זה התקיים דיון ועל אף התנגדות המאשימה אפשרתי קליטתו של נאשם 2 בקהילה והוא נקלט בקהילה טיפולית סגורה "החוט המשולש" (יוער כי במועד זה שני הנאשמים היו משולבים בהליכים טיפוליים).

18. להלן המידע שהתקבל מן התסקירים בעניינו של נאשם 2 (2 תסקירים).

מתסקיר שירות המבחן מיום 12.9.18 עולה כי נאשם 2 מזה כשנתיים וחצי הינו חייל בשירות צבאי וכי בשנה האחרונה, טרם מעורבותו בעבירה, ערק מהצבא.

נאשם 2 מסר לשירות המבחן כי נשר מהלימודים אחרי 7 שנות לימוד, בין היתר, בשל קשיים לימודיים והתנהגותיים והיעדר בסיס משפחתי יציב. נאשם 2 הוסיף כי התגייס לצבא לפני כשנתיים וחצי אך בשל חובות כספיים שצבר והצורך להשיבם, נעדר מהצבא וכיום מוגדר כעריק.

בשנת 2012 הופנה נאשם 2 לשירות המבחן בשל ביצוע עבירת גניבה. צוין כי נאשם 2 שיתף פעולה בטיפול, נענה לסמכות והגיע לפגישות כנדרש ממנו. לאחר ביקור בית בו ניכרה מצוקה כלכלית, קיבל נאשם 2 עזרה כספית למימון הוצאות נסיעותיו ללימודים. דווח כי אביו לא היה דמות יציבה ונוכחת וכי לא היה בקשר עם גורמי

הטיפול בנאשם 2.

השירות התרשם כי לצד יכולת מסוימת של נאשם 2 לתפקוד תעסוקתי, ניכרת חוסר יציבות רגשית, מערכת ערכית ומוסרית לקויה, היעדר מטרות ברורות לעתיד, קושי בהשתלבות ובהתמדה במסגרות הדורשות היענות לסמכות ולגבולות ברורים ונטיה לתגובות אימפולסיביות תוך קושי בהפעלת שיקול דעת ובחינת השלכות ותוצאות מעשיו.

נאשם 2 מסר לשירות כי ברקע לביצוע העבירה התבקש על ידי אחר לבצע את ההצתה עבור תמורה כספית. תחילה התלבט האם להסכים לכך אולם נגרר אחר השותף לעבירה וכן חש בלחץ ובאיום מסוים כלפיו מצד הגורם השלישי שפנה אליו וכן התפתה להצעה הכספית. צוין כי נאשם 2 התקשה לבחון את מעשיו באופן מעמיק והשירות התרשם כי הוא מתקשה לקחת אחריות מלאה על חלקו בביצוע העבירה ונוטה להשליך את האחריות על גורמים חיצוניים

במסגרת צו פיקוח המעצר הופנה נאשם 2 לאבחון במרכז גמילה מאלכוהול והימורים. מתוצאות האבחון עלה כי לנאשם 2 אין בעיה הקשורה בתחום ההתמכרות להימורים ולכן לא שולב בטיפול במסגרת זו. נאשם 2 נכח במספר פגישות פרטניות עם שירות המבחן וצוין שהשירות התקשה למצוא עבורו מסגרת טיפולית מתאימה.

בשל הפרת התנאים המגבילים שהוטלו עליו, נעצר נאשם 2 עד תום ההליכים המשפטיים בעניינו.

השירות העריך כי ברקע לביצוע עבירת ההצתה, בין היתר, מערכת ערכית ומוסרית לקויה, קושי בהפעלת שיקול דעת והצבת גבולות להתנהגותו וכן נטייה להתנהלות אימפולסיבית עם יכולת מועטה לבחון את השלכות מעשיו על האחר ועל חייו עצמו.

19. צוין כי משיחה טלפונית עם המתלוננת עלה כי אינה מכירה את נאשם 2, שללה מקרי איום נוספים כלפיה מצדו ותיארה כי מקרה ההצתה היה עבורה טראומטי וכי מאז העבירה הנדונה כלפיה איבדה את מקור פרנסתה הקודם.

20. השירות התרשם מרמת סיכון גבוהה למעורבות חוזרת של נאשם 2 בפלילים וכי אם נאשם 2 לא ישולב בהליך טיפולי אינטנסיבי ומשמעותי השירות התרשם מסיכוי נמוך לשיקום בשלב זה בחייו.

לאור זאת, נמנע השירות מהמלצה טיפולית בעניינו של נאשם 2.

צוין כי אם יוטל על נאשם 2 עונש מאסר לריצוי בפועל מומלץ לקחת בחשבון תקופת מאסר שתאפשר לנאשם 2 להשתלב בטיפול ומנגד, להימנע ממאסר ממושך שעלול להוביל להעמקה של ערכים ודפוסים עברייניים.

21. לאור חלוף הזמן המשמעותי ממועד עריכת התסקיר (12.9.18) למועד שמיעת הטיעונים לעונש,

התבקש שירות המבחן להגיש תסקיר משלים ובו יעדכן האם הם חוזרים על המלצתם מהתסקיר הקודם או כל עדכון אחר שיש להביאו בפני בית המשפט טרם מתן גזר הדין.

22. מתסקיר משלים מיום 30.5.19 עלה כי במסגרת מעצרו, נוטל הנאשם 2 חלק בעבודות מטבח, משתתף בקבוצת עצורים ומגיע לשיחות פרטניות רציפות, ללא בעיות משמעת או התנהגות, עומד בזמנים הנדרשים ושומר על גבולות בינו לבין עצורים אחרים.

נאשם 2 שיתף את קצינת המבחן בקשיי המעצר ובכך שמאז שנעצר, משך כ-7 חודשים, לא הגיע איש מבני משפחתו לבקרו וכן שיתף בהיעדר מקורות תמיכה לצרכיו השונים.

נאשם 2 ביטא בפני השירות רצון להשתלב בתוכנית טיפולית המתאימה לצרכיו.

לאור זאת, המליץ השירות על בחינת אפיק טיפולי שיקומי על פני ענישה של מאסר. השירות ציין, בין היתר, את גילו הצעיר של הנאשם 2, פרק הזמן הממושך בו היה נתון במעצר, התרשמות השירות מנכונות נאשם 2 להשתלב בטיפול אינטנסיבי וארוך טווח וכן התרשמות השירות כי שהיית הנאשם 2 במעצר היוותה עבורו אפקט מרתיע ומציב גבולות עבורו. כן ציין השירות את הקשיים שחווה הנאשם 2 במסגרת מעצרו.

23. בהמשך לכך, ולאחר שנאשם 2 התקבל למסגרת טיפולית סגורה בירושלים, שולב נאשם 2 במסגרת הטיפולית (החלטה מיום 28.7.19). מגורמי הטיפול במקום נמסר לשירות כי נאשם 2 נמצא בשלב ראשוני של הטיפול במסגרת, משתף פעולה ועומד בדרישות, נוטל חלק פרטני וניכר שהוא עורך מאמץ לגייס כוחות לתהליך הטיפול ולהתמיד בו (תסקיר משלים מיום 25.8.19).

24. בחודש אוקטובר 2019 נעצר נאשם 2 לאחר שעזב את המסגרת הטיפולית והסגיר את עצמו למשטרה ובהחלטת מיום 27.10.19 נעצר בהסכמה עד תום ההליכים על פי בקשה לעיון חוזר שהגישה המאשימה.

טיעוני המאשימה לעונש - שני הנאשמים

25. בטיעוניה לעונש, ציינה המאשימה כי לשיטתה מתחם הענישה נע בין 2 ל-4 שנות מאסר בפועל לצד רכיבי ענישה נוספים. המאשימה עתרה להשית על כל אחד מן הנאשמים עונש מאסר ברף האמצעי תחתון של המתחם שהוצע, לצד מאסר מותנה ארוך ומשמעותי, קנס ופיצוי הולם למתלוננת.

המאשימה ציינה כי הערכים החברתיים המוגנים שעמדו בבסיס העבירה שבה הורשע הנאשם הינם שלום הציבור ורכושו. מעשי הנאשם יצרו סכנה חמורה וממשית לשלום הציבור וגרמו לפגיעה קשה ברכוש המתלוננת, תוך זלזול בערכים החברתיים המוגנים. אך במזל לא נגרמו נזקים חמורים יותר, שכן ניתן לדעת כיצד הצתה מתחילה אך לא ניתן לדעת כיצד היא תסתיים.

המאשימה הפנתה לנסיבות ביצוע העבירה - הצתת החנות ששכרה המתלוננת, על תכולתה, לאחר שהצטיידו בבנזין וגרמו לנזק שהוערך בשווי של כ-30,000 ₪ (לעניין הנזק הוגשו תמונות - ת/2).

עוד הפנתה המאשימה לתכנון שקדם לביצוע העבירה, לחלקו היחסי של הנאשם בביצוע העבירה, שנראה שהינו מרכזי, ולנזק שהיה צפוי להיגרם מביצוע העבירה.

המאשימה הוסיפה וטענה כי על בית המשפט להשית על הנאשם ענישה משמעותית אף מן הטעם של שיקולי ההרתעה, שיהיה בה כדי להראות הן לנאשם והן לציבור שכל מי שמשלח אש במזיד ורומס ברגל גסה את הערכים המוגנים העומדים בבסיס עבירת ההצתה, יענש ביד קשה.

המאשימה ציינה כי בפסיקת בתי המשפט נקבע כי עבירת ההצתה הינה סוג של עבירת אלימות והפנתה לפסק דין שבו נקבע כדלקמן: "מבחינת האינטרס הציבורי, אין זה מספיק להטמיע בחוק סטנדרטים של התנהגות. הציבור חייב לראותם מיושמים בכל עת ולראות בהם חלק בלתי נפרד מנהגים חברתיים מקובלים המגנים על גופו, על רכושו ועל כבודו של כל אחד מתוכו. ענישה סלחנית במקרים של התנהגות עבריינית חמורה עלולה להביא להתמוטטות עכבות מוסריות, להתפרש כהתפשרות על ערכים ועל נורמות, לפגוע באמינות מימושו של האיום בעונש מאחורי החוק ולהעביר מסר שלילי לעבריינים פוטנציאליים המועדים לבצע עבירות מאותו סוג. באותו אופן שבו השתת עונש ממשי היא בבחינת ביטוי חברתי חריף לגינוי שלו ראויים המעשים החמורים, כך אימוץ הגישה הסלחנית תחליש את הכרת האיסור שבהתנהגות" (ע"פ 4872/95 **מדינת ישראל נ' אילון** פ"ד נג(3) 1).

המאשימה הפנתה לתסקירי שירות המבחן מהם עולה כי לאחר זמן רב שבו נדחה עניינו של נאשם 1 על מנת לבדוק הירתמות שלו להליך טיפולי שיקומי, התקבל תסקיר לפיו נאשם 1 ניתק קשר עם שירות המבחן, לא מימש את האפשרות שניתנה לו לשקם את דרכיו, וכן הפנתה להיעדר המלצה טיפולית בעניינו של נאשם 1.

לדברי המאשימה, מגיליון הרישום הפלילי של נאשם 1 ניתן ללמוד שבית המשפט נתן לנאשם הזדמנות בעבר אך הנאשם לא השכיל לנצלה ושב לבצע עבירה פלילית.

26. המאשימה הפנתה, בין היתר, לתסקירי שירות המבחן בעניינו של נאשם 2 והפנתה להתרשמות השירות מהקושי של נאשם 2 לקחת אחריות אמיתית על ביצוע העבירה וכי קיימת רמת סיכון גבוהה ממעורבות חוזרת בפלילים מצד נאשם 2. נאשם 2 לא השכיל לנצל את החלטת בית המשפט לנוער בעניינו וכעת הגיע העת למצות את הדין עם נאשם 2.

המאשימה הוסיפה כי אין בנסיבותיהם האישיים של מי מן הנאשמים, גילם הצעיר, ללא הרשעות קודמות, נטילת האחריות על מעשיהם, כדי להביא לחריגה ממתחם העונש ההולם.

המאשימה הוסיפה כי פסיקת בית המשפט העליון מלמדת באופן עקבי שבעבירת ההצתה יש לתת משקל של ממש לאלמנט ההרתעה וזאת לאור פוטנציאל הנזק הרב הגלום בה.

הנאשם 1- טיעוני ההגנה לעונש

27. אמו של נאשם 1, העידה מטעם ההגנה ותיארה, בין היתר, את נסיבות חייו של הנאשם, שאינו בקשר עם אביו וגדל בפנימייה מגיל 10.

28. הסנגורית סברה שאין מקום להשית על הנאשם מאסר לריצוי בפועל, ומתחם הענישה נע בין מאסר לריצוי בדרך של עבודות שירות לשנתיים מאסר בפועל.

צוין כי הנאשם הודה בהזדמנות הראשונה ונטל אחריות על מעשיו. הסנגורית הפנתה לחלוף הזמן מאז ביצוע העבירה, שבוצעה בחודש נובמבר 2017, ולכך שממועד זה לא נפתחו כנגד הנאשם תיקים והנאשם לא הסתבך עם החוק.

הסנגורית הוסיפה והפנתה לתנאים המגבילים בהם שהה הנאשם ולכך שהנאשם לא מצא עבודה בתנאים אלה ורוב היום שהה בבית.

הסנגורית ציינה כי נסיבות חייו של הנאשם אינן פשוטות. מגיל צעיר סבל הנאשם מהזנחה, נדד בין מסגרות וכשנה (בהיותו כבן 10) נעדר ממסגרת לימודית. במסגרת תיק נזקקות הוצא הנאשם למסגרת חינוך מיוחד. בהמשך, בעקבות טיפול תרופתי שנטל, מצבו החל להשתפר, התחיל להגיב טוב, קיבל סמכות ושיתף פעולה. בשנת 2009 אובחן הנאשם ברמה אינטלקטואלית גבולית ובאבחון שנערך לנאשם בשנת 2014 נמצא שהאבחון האינטלקטואלי שלו הוא בנורמה אולם רמת היכולת של הנאשם להבנת נורמות חברתיות מצומצמת ובהיבט הרגשי עלה קושי בשליטה על דחף כאשר פוגעים בו ודימוי עצמי נמוך. גורמי הטיפול סברו שהרקע המשפחתי ממנו צמח הנאשם, היעדר קבלת גבולות ועיסוק המשפחה בתנאי הסתגלות, יצרו תחושה של חוסר ביטחון ומוגנות וקשיי התמודדות עם מצבים עמומים. כל זה תרם לקושי בשליטה עצמית.

הסנגורית הפנתה לתסקירי שירות המבחן הראשונים מהם עלה שיתוף פעולה של הנאשם עם גורמי הטיפול והדגישה כי הנאשם לא בחר שלא לשתף פעולה עם שירות המבחן מכיוון שהוא רוצה להיות עבריין אלא בשל מרכיביו האישיותיים ובשל הקשיים האובייקטיביים והמורכבות של המשפחה.

הסנגורית הדגישה, בין היתר, את הדרך השיקומית שעבר הנאשם במסגרת הליך זה, המהווה נסיבה לקולה בעת גזירת דינו של הנאשם. הסנגורית הוסיפה כי הנאשם ממשיך ומיישם כלים חיוביים שקיבל מההליך הטיפולי למרות שלא השלים את ההליך.

בנוסף, הפנתה הסנגורית להמלצת שירות המבחן לשליחת הנאשם למאסר לריצוי בדרך של עבודות שירות. התסקירים בעניינו של הנאשם מלמדים על הירתמותו להליך והאיזון המתבקש היה להשית על הנאשם מאסר לריצוי בדרך של עבודות שירות שמחד גיסא מציב גבולות ומאידך גיסא מביא בחשבון את מצבו החיובי של

הנאשם.

לשיטת ההגנה, אף אם המתחם אותו הציעה ההגנה לא יתקבל, יש מקום לחרוג מהמתחם בשל שיקולי שיקום ובשים לב לאזהרה של שירות המבחן מהנזק הצפוי להיגרם לנאשם אם יישלח למאסר. עוד הוסיפה הסנגורית וטענה כי אף האינטרס הציבורי ייפגע אם שליחת הנאשם למאסר לריצוי בפועל תהרוס ותחבל את העבודה השיקומית שהנאשם וגורמי הטיפול עשו.

לעניין רכיב הפיצויים הפנתה הסנגורית למצבו הכלכלי הקשה והוסיפה כי יש להניח שהעסק שנפגע מבוטח. הסנגורית עתרה לכך שאם יוחלט על הטלת פיצוי, הפיצוי יהיה בגובה שהנאשם יוכל לעמוד בו.

הסנגורית עתרה להימנע מהטלת קנס כספי.

הסנגורית הגישה פסיקה לתמיכה בעמדתה.

29. בדברו האחרון, ציין הנאשם 1 שאין לו מה להוסיף.

הנאשם 2- טיעוני ההגנה לעונש

30. לשיטת ההגנה, ניתן להסתפק בעניינו של נאשם 2 בימי מעצרו - מיום 29.11.17 עד ליום 23.1.18, מיום 20.8.18 עד ליום 30.7.19 וכן מיום 22.10.19 עד להיום.

בטיעוניו לעונש מיום 5.5.19, הדגיש הסנגור את נסיבות ביצוע העבירה - הצתת חנות באזור מסחרי בשעת לילה, שעה שאנשים אינם נמצאים במקום. לאור זאת, ציין הסנגור כי הרף התחתון של מתחם הענישה הינו 6 חודשי מאסר לריצוי בדרך של עבודות שירות. הסנגור הדגיש את עקרון אחידות הענישה והפנה לעברו של נאשם 2 הכולל רישום אחד ללא הרשעה מבית המשפט לנוער.

הסנגור הפנה לתקופה הממושכת שבה שוהה נאשם 2 במעצר - משך כ- 10 חודשים - וכן לתקופה הממושכת שבה שהה נאשם 2 בתנאי מעצר בית מלאים - כ- 8 חודשים - ולכך שנאשם 2 נעצר בשל הפרה מינורית של תנאי מעצר הבית, ללא עבירה נלווית, שבוצעה כתוצאה מכך שאמו נפרדה מן זוגה והנאשם 2 עבר להתגורר בבית אביו. עוד הפנה הסנגור לכך שההפרה התגלתה ביוזמת האב ונאשם 2 ולכך שנאשם 2 נעצר בשל היעדר תמיכה משפחתית והיעדר מי שיקל לפקח עליו.

בנסיבות אלה, עתר הסנגור לתת משקל משמעותי לשיקולי רחמים וצדק.

הסנגור הפנה לתסקירי שירות המבחן ולשיתוף הפעולה של נאשם 2 עם שירות המבחן. עוד הפנה הסנגור לקשיים הכלכליים שחוה נאשם 2 שעמדו בסיס ביצוע העבירה והובילו לכך שנאשם 2 התפתה להצעה הכספית וביצע את העבירה. לדברי הסנגור, בסופו של דבר, נאשם 2 לא קיבל תשלום עבור ההצעה.

הסנגור ציין כי נאשם 2 נקלע לקשיים כלכליים בשל בעיית הימורים אם כי הדגיש שאבחון שנערך לנאשם 2 מצא כי נאשם 2 אינו מכור להימורים. בהקשר זה יצוין כי ב"כ המאשימה התנגד לנסיבה זו של הסתבכות בחובות בשל הימורים, שלא הוכחה כנדרש. מכל מקום, הצדדים אינם חלוקים על כך שנאשם 2 ביצע את העבירה על רקע קשיים כלכליים, ללא היכרות מוקדמת עם בעלת החנות.

הסנגור הדגיש את גילו הצעיר של נאשם 2 בעת ביצוע העבירה ואת העובדה שנאשם 2 שירת בצבא במשך כשנתיים וחצי ונאלץ לפרוש על מנת לממן ולעזור במחיית משפחתו.

בנוסף, ציין הסנגור כי נאשם 2 נטל אחריות מלאה על ביצוע העבירה וכבר למחרת ההצעה, התייצב בתחנת המשטרה, הודה בביצוע ההצעה והביע חרטה.

אף הסינגור הגיש פסיקה לתמיכה בעמדתו. בישיבה מיום 27.10.19, שנקבעה, בין היתר, להשלמת טיעונים בעניינו של נאשם 2, הוסיף הסנגור והפנה לעניין ת"פ 14721-01-17 **מדינת ישראל נ' חג'י** (15.7.18) (נדון בע"פ 6378/18 **חג'י נ' מדינת ישראל** (29.4.19)) במסגרתו נקבע מתחם ענישה שנע בין 24 ל-52 חודשי מאסר בפועל בעניינו של נאשם שהורשע בהצתת מחסן המצוי בבניין מגורים. הסינגור ציין כי יש לאבחן את העניין שנדון בפסק הדין מעניינם של הנאשמים בעיקר בשל נסיבות העבירה - בפסק הדין הוצת מחסן הסמוך לדירת מגורים והמשפחה שהתגוררה בדירה נאלצה להתפנות מביתה באמצע הלילה ולהזמין את מערך הכיבוי, וזאת בשונה מעניינם של הנאשמים, שהציתו חנות שאינה בסביבת מגורים.

31. בדברו האחרון שב נאשם 2 על הודאתו, נטילת האחריות והבעת החרטה והוסיף "**...אני לא בנוי להיות פושע, אני אדם נורמטיבי שרוצה לעבוד ולהתפרנס בכבוד, להקים בית ולעזור לאמא שלי שהיא חד הורית, אני הילד הבכור שלה. אני מבקש מבית המשפט לתת לי הזדמנות ואני לא אחזור לפה בנסיבות של פשע (מקריא מדף שכתב)**" (פרוטוקול מיום 5.5.19, עמוד 54, שורות 12-15 וכן דברי נאשם 2 בפרוטוקול מיום 27.10.19, עמוד 80, שורות 10-12).

קביעת מתחם העונש ההולם - שני הנאשמים

32. אשר לערכים החברתיים המוגנים שנפגעו כתוצאה ממעשי הנאשם מקובלים עלי טיעוני המאשימה כמפורט לעיל.

בית המשפט העליון התייחס, לא אחת, לסכנה הטמונה בהצתה, הן בשל הסיכון הגלום בהצתה עצמה והן בשל

העובדה שלא ניתן לשלוט בתוצאותיה (ראו, למשל, ע"פ 6720/16 **מדינת ישראל נ' פלוני** (7.3.17)).

לעניין נסיבות העבירה בעניינו של הנאשם והצתת החנות בשעת לילה ללא כוונה לפגוע בבני אדם, יפים דברי בית המשפט העליון, שנאמרו לאחרונה:

"העובדה שמדובר במעשה הצתה שנעשה ללא כוונה מיוחדת לפגוע בבני אדם איננה משנה... את מדיניות הענישה המחמירה אשר נקוטה בידינו ביחס לעבירת הצתה. עלינו לזכור כי מדובר בעבירה שבגינה מוטל עונש מירבי של 15 שנות מאסר (כוונה לפגוע בבני אדם מעלה עונש זה לעשרים שנות מאסר, כאמור בסעיף 448(א) סיפא לחוק העונשין)"

ע"פ 3256/19 **אברזל נ' מדינת ישראל** (2.6.19)).

ביחס לנסיבות העבירה יינתן משקל להחלטה של הנאשמים להצית את החנות, הגעת הנאשמים יחד בשעת לילה מאוחרת לחנות תוך הצטיידות בחומר מאיץ בעירה מסוג בנזין, הצתת הבנזין באמצעות מצת וכיבוי השריפה על ידי כוחות כיבוי האש.

עוד יינתן משקל, לנזק שנגרם כתוצאה מהשריפה, שהוערך בשווי ראשוני של כ-30,000 ₪ ולנזק שהיה עלול להיגרם כתוצאה מן הצתה.

33. לעניין מדיניות הענישה הנוהגת בחנתי את הפסיקה העניפה שהוגשה לעיוני וכן פסקי דין רלוונטיים נוספים. אפנה לפסקי הדין כדלקמן:

בעניין ע"פ 6379/17 **אתאל נ' מדינת ישראל** (21.6.18) הקל בית המשפט בעונשו של מערער, בעל עבר פלילי מכביד, שנדון ל-36 חודשי מאסר בפועל וכן הופעלו לחובתו 2 עונשי מאסר מותנים למשך 8 ו-4 חודשים בחופף זה לזה ובמצטבר לעונש המאסר כך שבסך הכל הוטלו על המערער 44 חודשי מאסר בפועל. בית המשפט העליון הורה כי מחצית בעונשי המאסר המותנים שהופעלו יופעלו בחופף ומחציתם במצטבר כך שהנאשם ירצה בפועל 40 חודשי מאסר בפועל. המערער בפסק הדין הורשע בהצתת חנות, בשעת לילה מאוחרת וכן בעבירות של העלבת עובד ציבור וב-2 עבירות של איומים. הטעם להקלה בעונש היה **"יותר מקורטוב של רחמים, קבלת אחריות, אם גם בשלב כה מאוחר, חיי דחק וצער, אל מול חומרת המעשה והעבר הפלילי הכבד..."**. מתחם הענישה שנקבע בפסק הדין נע בין 24 ל-48 חודשי מאסר בפועל.

בעניין ע"פ 1951/14 **מקונן נ' מדינת ישראל** (15.2.15), אליו הופניתי על ידי המאשימה, נדחה ערעורו של מערער שהצית חנות והושתו עליו, בין היתר, 30 חודשי מאסר לריצוי בפועל. בית משפט קמא קבע מתחם ענישה שנע בין 2.5 ל-4.5 שנות מאסר בפועל. עוד צוין כי שירות המבחן נמנע מהמלצה טיפולית. בית המשפט העליון ציין כי **"בית משפט זה קבע לא פעם כי נוכח חומרתה הרבה של עבירת ההצתה לא ניתן להסתפק**

בעונש שאינו כולל רכיב משמעותי של מאסר בפועל... אמנם, כפי שמציין בא כוח המערער, במקרים מסוימים הוטלו על מי שהורשעו בעבירות של הצתה עונשי מאסר לריצוי בעבודות שירות. ואולם... הדבר נבע משיקולי שיקום כבדי משקל שהיו קיימים באותם מקרים, ובשים לב להמלצת שירות המבחן להימנע מעונש מאסר מאחורי סורג ובריח" (פסקה 6 לפסק הדין).

בעניין ע"פ 60/12 **עמר נ' מדינת ישראל** (7.11.12), עניין אליו הופנית על ידי המאשימה, אישר בית המשפט העליון עונש של 4 שנות מאסר בפועל על מערער שהורשע בעבירה של הצתת גלריית מבנה בו התגורר שהשתייכה לעסק וגרם גם לשריפת העסק.

בעניין ע"פ 4006/12 **מלאך נ' מדינת ישראל** (5.2.13) אישר בית המשפט העליון עונש של 42 חודשי מאסר לריצוי בפועל שהוטלו על מערער, בעל עבר פלילי מכביד, שהורשע בעבירה של הצתת בית עסק וגרם לנזק בשווי כולל של 30,000 ₪. צוין כי עונש מאסר מותנה שהיה תלוי ועומד כנגד המערער הופעל בחופף לעונש המאסר שהוטל עליו. בית המשפט העליון ציין כי רף הענישה בעבירות ההצתה אינו אחיד וכי במסגרת שיקולי הענישה על בית המשפט ליתן דעתו, בין היתר, לתוצאות המעשה, לפוטנציאל הסיכון לחיי אדם ולרכוש, הגלום במעשה ההצתה, לתכנון המוקדם ולעברו הפלילי של הנאשם.

בעניין ע"פ 2166/18 **פלוני נ' מדינת ישראל** (17.5.18), אליו הופנית על ידי ההגנה, הקל בית המשפט העליון בעונשו של מערער והטיל עליו עונש של 6 חודשי מאסר לריצוי בדרך של עבודות שירות חלף 9 חודשי מאסר בפועל שהוטלו עליו בבית משפט קמא, בגין עבירה של הצתת צמיג רכב. צוין כי השירות נמנע מהמלצה טיפולית בעניינו של המערער. בית המשפט העליון פירט כי הטעם להקלה בעונש נעוץ בעקרון אחדות הענישה ובעונש שהוטל על הנאשם האחר, שהיה קטין סמוך לבגירות במועד ביצוע העבירה, ואין חולק שהיה "הרוח החיה, היוזם והמבצע העיקרי של העבירה, בעוד המערער היה שותף פסיבי אשר לא נטל חלק פעיל במעשה ההצתה עצמו". כב' השופט מזוז הוסיף כי לטעמו, בנסיבות המקרה, גם אלמלא עקרון אחדות הענישה, לא היה מקום להטיל על המערער עונש מאסר לריצוי בפועל, בשים לב לכך שמדובר בצעיר נעדר עבר פלילי ודפוסים עברייניים, שלראשונה היה מעורב באירוע פלילי, בו נטל תפקיד משני ופאסיבי.

הטעם של עקרון אחדות הענישה וכן השיקולים שפירט כב' השופט מזוז מעבר לעקרון זה אינם מתקיימים בעניינו של הנאשם.

בעניין ע"פ 8501/09 **בוכרע נ' מדינת ישראל** (10.8.10), אליו הופנית על ידי ההגנה, הקל בית המשפט העליון בעונשו של מערער וחלף 22 חודשי מאסר שהוטלו עליו, הטיל עליו 6 חודשי מאסר לריצוי בדרך של עבודות שירות, בגין הצתת חנות מכולת. בית המשפט העליון ציין כי ככלל, עבירות מסוג זה מצדיקות מאסר בפועל. עם זאת, המדובר במקרה חריג בעיקר בשל כך שממועד גזר הדין חלפה כמעט שנה אותה השכיל המערער לנצל על מנת לנסות ולעלות על דרך הישר תוך השתתפות בקבוצה טיפולית. עוד צוין כי על אף החומרה שבמעשי המערער, במקרה הזה, השיקול השיקומי גובר על שיקולי הגמול וההרתעה, וכהמלצת שירות המבחן, נקבע כי המערער ירצה 6 חודשי מאסר בדרך של עבודות שירות.

בעניין ע"פ 3116/13 **קבלאן נ' מדינת ישראל** (15.10.13) אישר בית המשפט העליון קביעה של מתחם עונש הולם שנע בין שנת מאסר ל-30 חודשי מאסר בעניין מערער שהורשע בהצתת אוטובוס במקום מרוחק שלא בנוכחות אנשים.

בעניין ע"פ 7139/13 **צקול נ' מדינת ישראל** (23.1.14) התקבל ערעורו של מערער. בית המשפט העליון קבע כי מתחם העונש ההולם בעניינו של המערער נע בין 1 ל-3 שנות מאסר ולא כפי שנקבע על ידי בית המשפט המחוזי מתחם שנע בין 2 ל-4 שנות מאסר. צוין כי הנסיבות הקשורות בביצוע העבירה מהוות שיקול חשוב בקביעת מתחם הענישה ההולם. בעניינו של המערער צוין כי ביצע את המעשים ללא הצטיידות מראש בחומרים מאיצי בעירה ולכן נגרמו נזקים מתונים יחסית. עוד צוין כי המערער הבעיר אש בחדרו רק לאחר שהבחין שדיירי המבנה מצויים מחוץ לבית ואף דחה ניסיונות של אחד הדיירים לחלצו. בנוסף, צוין כי המערער ביצע את המעשים שעה שהיה שרוי במצב נפשי קשה.

אף אחת מנסיבות אלה אינה מתקיימת בעניינו של הנאשם.

בעניין ת"פ (מחוזי באר שבע) 8221/09 **מדינת ישראל נ' אבו קרן** (24.12.12), אליו הופנית על ידי ההגנה, הטיל בית המשפט המחוזי 6 חודשי מאסר לריצוי בדרך של עבודות שירות על נאשם שהורשע בהצתת חנות, בבעלות אחיו, הנמצאת בסמיכות לחנותו של הנאשם, ומתחרה בה. צוין כי בעת ההצתה נכחו בחנות בני משפחה, שהצליחו לצאת ממנה ללא פגע. שירות המבחן המליץ להטיל על הנאשם 3 חודשי מאסר לריצוי בדרך של עבודות שירות. צוין כי שירות המבחן התרשם לטובה מן הנאשם, שתיפקד במישורי חייו השונים באורח נורמטיבי והייתה זו הסתבכותו הראשונה בפלילים ויש לאפשר לו להמשיך ולשמר את אורח החיים הנורמטיבי והתקין ואת מערכת היחסים המשפחתית הרגשית. עוד צוין כי נעשתה סולחה בין הנאשם למשפחתו והקרע אוחה. בית המשפט ציין כי נסיבות העניין הצדיקו הימנעות משליחת הנאשם למאסר מאחורי סורג ובריא.

בעניין ת"פ (מחוזי מרכז-לוד) 9115-10-16 **מדינת ישראל נ' נוימן** (3.5.18), אליו הופנית על ידי ההגנה, השית בית המשפט עונש של 6 חודשי מאסר לריצוי בדרך של עבודות שירות על נאשם שהורשע בעבירה של הצתה, לאחר שהצית בית עסק, בשעת לפנות בוקר, וגרם לנזק מזערי שהינו בעיקר סימני פיח שחור על הרצפה סמוך לעסק, על קיר העסק ועל תריס הגלילה. בית המשפט המחוזי קבע כי מתחם העונש ההולם בעניינו של הנאשם נע בין שנת מאסר ל-3 שנות מאסר בפועל. בית המשפט המחוזי החליט כי יש טעם לסטות בעניינו של הנאשם בפסק הדין ממתחם הענישה בשל שיקולי שיקום שכן הנאשם עבר כבר דרך שיקומית וקיים סיכוי גבוה מאוד שהנאשם ישתקם ולעומת זאת קיים סיכוי גבוה ששליחתו למאסר מאחורי סורג ובריא תסכל את ההליך השיקומי או תפגע בו באופן משמעותי ועלולה לגרום ליותר נזק מתועלת לחברה שכן הצלחת ההליך השיקומי של הנאשם מהווה אינטרס של החברה בכללותה ולא רק של הנאשם.

34. סופו של דבר, באיזון בין השיקולים השונים - הערכים החברתיים המוגנים שנפגעו כתוצאה ממעשי הנאשם, מידת הפגיעה בערכים אלה, מדיניות הענישה הנוהגת ונסיבות ביצוע העבירה - המתחם אותו הציעה המאשימה מתאים לנסיבות עניינו. לעניין טענת ההגנה באשר לרף התחתון של המתחם שאינו מקובל עלי לאור האמור לעיל, יש גם לזכור כי מדובר בעבירה שבוצעה בצוותא חדא.

לאור זאת, הנני מאמצת את המתחם אותו הציעה המאשימה ומתחם הענישה ייקבע כנע 2 ל-4 שנים.

קביעת עונשם של הנאשמים

35. ביחס לשני הנאשמים, הנני סבורה שהסתפקות בהטלת עונש שלא יכלול רכיב מאסר מוחשי לא יקיים את אותו יחס הולם בין חומרת מעשה העבירה בנסיבותיו ומידת אשמו של הנאשם ובין סוג ומידת העונש המוטל עליו.

בנסיבות המתוארות, הנני סבורה שהיענות לעתירת ההגנה והימנעות משליחת הנאשם למאסר בפועל לא תהלום את נסיבות העבירה, שתוכננה מראש ואת החומרה הגלומה בעבירת ההצתה, שהעונש המירבי הקבוע לצידה הוא 15 שנות מאסר.

לא מצאתי כי יש מקום להורות על חריגה ממתחם העונש ההולם בעניינם של מי מן הנאשמים משיקולי שיקום. כפי שצוין לעיל, נאשם 1 שאמנם שיתף פעולה כברת דרך לא מבוטלת עם גורמי טיפול, ביכר כי ייגזר דינו ללא המשך שיתוף פעולה עם גורמי הטיפול ואילו נאשם 2 עזב את המסגרת הטיפולית בה שולב לאחר ששהה במעצר תקופה לא מבוטלת, ונעצר מחדש.

36. בתוך מתחם העונש ההולם, יינתן משקל להליך הטיפול בו השתלב נאשם 1 והתמיד בו משך כשנה. לא ניתן להתעלם משיתוף פעולה ממושך של הנאשם עם גורמי הטיפול, הגם שאופיין גם במורדות, מטבעו של הליך טיפולי, שהוא כרוך בהשקעת מאמצים ניכרים. בנתוני אישיותו של הנאשם כעולה מטיעוני באת כוחו ומתסקירי שירות המבחן והרקע הדל ממנו צמח, הקשיים שעמדו בפניו אף משמעותיים יותר ואף זאת יש להביא בחשבון ולהתחשב במאמץ הניכר מצד הנאשם להשתלב בהליך טיפולי.

בנוסף, יינתן משקל לגילו הצעיר של הנאשם בעת ביצוע העבירה להודאתו ולנטילת האחריות.

להליך הטיפול המשמעותי שהחל הנאשם 1, כמו גם ליתר נסיבותיו האישיות, יינתן משקל לעניין משך המאסר.

בעניינו של נאשם 2, יינתן משקל לנסיבותיו האישיות, להתרשמות השירות כמפורט לעיל ולכך שאף הוא ניסה להשתלב בקהילה טיפולית, אף שניסיון זה לא האריך ימים. כן יובא בחשבון כי נאשם 2 שהה במעצר תקופה לא מבוטלת וכי תנאי מעצר אינם דומים לתנאי מאסר וכרוך בהם קושי נוסף.

הנני סבורה כי לאור השתלשלות האירועים המתוארת ביחס לנסיבות האישיות של כל אחד מן הנאשמים על שאין נימוק ראוי בפני המצדיק סטיה ממתחם הענישה משיקולי שיקום. עם זאת, אף שהליכי משפט אינם זרים למי מן הנאשמים, מדובר בהליכים מבית המשפט לנוער ללא הרשעה. הנאשמים שיתפו פעולה עם הליכים

טיפוליים הגם שלא הושלמו ומשקל הנסיבות האישיות לקולה מצדיק במקרה דנן הצבת עונשם של הנאשמים קרוב לרף התחתון של המתחם.

בנסיבות המתוארות, לאור בכירותו של עקרון אחידות הענישה, באיזון הכולל של השיקולים השונים ביחס לכל אחד מן הנאשמים, הנני סבורה כי אין לאבחן בין עונשו של האחד מעונשו של האחר ואף לא נטען לכך על ידי מי מן הצדדים.

37. לפיכך הנני דנה את הנאשמים לעונשים הבאים:

נאשם 1

- א. 28 חודשי מאסר לריצוי בפועל בניכוי ימי מעצרו מיום 29.11.17 ועד ליום 23.1.18.
- ב. 12 חודשי מאסר מותנים, למשך 3 שנים ממועד שחרורו ממאסר, שהנאשם לא יעבור עבירת הצתה או עבירת רכוש מסוג פשע.
- ג. פיצוי למתלוננת בסך 5000 ₪.

נאשם 2

- א. 28 חודשי מאסר לריצוי בפועל בניכוי ימי מעצרו מיום 29.11.17 עד ליום 23.1.18, מיום 20.8.18 עד ליום 30.7.19 וכן מיום 22.10.19 עד להיום.
- ב. 12 חודשי מאסר מותנים, למשך 3 שנים ממועד שחרורו ממאסר, שהנאשם לא יעבור עבירת הצתה או עבירת רכוש מסוג פשע.
- ג. פיצוי למתלוננת בסך 5000 ₪.

זכות ערעור לבית המשפט העליון בתוך 45 ימים.

עמוד 17

ניתן היום, ב' חשון תש"ף, 31 אוקטובר 2019, במעמד הצדדים.

דינה כהן, שופטת